

પ્રેસ વિજ્ઞાપ્તિ

સુરતની હવા ગુણવત્તા સુધારવા માટે અસરકારક પગલાઓની ચર્ચા કરવા સુરત શહેરના પ્રબુધ્ધ
નાગરિકોની પરામર્શ બેઠકનું આયોજન

સુરત, ગુજરાત, ૨૫ જુલાઈ ૨૦૧૯

હાલમાં, વાયુ પ્રદૂષણ એ વૈશ્વિક સ્તરે સામનો કરવો પડતો મોટો પડકાર છે, જે પર્યાવરણીય, આરોગ્ય અને આર્થિક અસરોને ખુબ જ નુકસાન પહોંચાડે છે. ભારત ના મોટા ભાગના હવા પ્રદૂષણની ઝપેટમાં છે, જેમાં સુરત શહેર પણ બાકાત નથી. દેશના વિવિધ ભાગોમાંથી સતત આવીને સુરત શહેરમાં વસવાટ કરતા લોકોના તેમજ ઔદ્યોગિક તથા વાણિજ્યિક ઝડપી વિકાસને પરિણામે સ્માર્ટ સીટી સુરત વ્યાપક-વૃદ્ધિ દર સાથે ભારતના સૌથી ગતિશીલ શહેરોમાં સુરત એક છે. શહેરની હવા ગુણવત્તા પણ આ ગતિવિધિઓમાં ઝડપી વૃદ્ધિનો ભોગ બન્યો છે. જોકે, 2016-17 સુધી વાયુ પ્રદૂષણ સુરત શહેરમાં ચિંતાનો મુદ્દો ન હતો, પરંતુ, ત્યાર-બાદ શહેરમાં તમામ વાયુ પ્રદૂષણ મોનીટરીંગ સ્થળોએ 2017-18 માં વાયુ પ્રદૂષણની નિર્ધારિત સીમાને પાર કરી હતી. જેને ધ્યાને લઈને સુરત મહાનગરપાલિકા તથા ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ મારફત એક જેને ધ્યાનમાં રાખી, આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાન બ્લૂમબર્ગ ફિલેન્થોપ્સી તથા શક્તિ ફાઉન્ડેશન ના સહયોગથી ભારતની અગ્રગણ્ય આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ TERA (ધી એનર્જી એન્ડ રીસોર્સી) ન્યુ દિલ્હી તથા WRI-1 (વર્લ્ડ રિસોર્સ ઇન્સ્ટીટ્યુટ-ઇન્ડિયા) ના ટેકનિકલ સહયોગથી વાયુ પ્રદૂષણ માટે PM₁₀ & PM_{2.5} સ્રોત ઉદભવ સ્થાનની ચકાસણી, નિયમન અભ્યાસ તેમજ ક્લીન એર એક્શન પ્લાન વિકસાવવા આવી રહેલ છે.

જે સબબ , સુરત શુધ્ધ હવા એક્શન પ્લાન (એસસીએપી) ના અમલીકરણ અને ડિઝાઇન કરવા માટે એક દ્વિદિવસીય વર્કશોપનું આયોજન તા.૨૫-૨૬ જુલાઈ ૨૦૧૯ ના રોજ સુરત શહેરમાં આયોજન કરવામાં આવેલ. જેમાં, વિવિધ સરકારી વિભાગો, ઉદ્યોગો, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય બિન-નફાકારક સંસ્થાઓ, શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ અને પ્રબુધ્ધ-નાગરિકો પ્રતિનિધિઓ હાજર રહેલ.

આ વર્કશોપમાં ઉદઘાટનમાં સુરત મહાનગર પાલિકા ના કમિશ્નર શ્રી એમ થેનારસન એ સુરત શહેરએ સુરતને વાયુ પ્રદૂષણથી મુક્ત કરવા માટે લીધેલ વિવિધ પગલાં લીધેલ તેની માહિતી આપેલા છે. જેમાં ખાસ કરીને બીઆરટીએસ ૧૦૨ કિમીનો અલગ ટ્રેક તથા શહેરી બસ સેવા જેનો ઉપયોગ ૨.૫૦ લાખ થી , એક લાખથીવધુ વૃક્ષારોપણ, જુદી જુદી જગ્યાએ ગ્રીન વોલ વિગેરે અંગે માહિતી આપેલ.

આ વર્કશોપમાં ના પ્રમુખ સ્થાને થી સંબોધનમાં સુરતના મેયરશ્રી ડો. જગદીશભાઈ પટેલએ જણાવેલ કે વાયુ પ્રદૂષણથી અસ્થમા, ટીબી, બાળકોની અપૂરતી વિકાસ, ફેફસાના કેન્સરની રોગો સહિતની સ્વાસ્થ્ય પર પ્રતિકૂળ અસર થાય છે. એક અભ્યાસ મુજબ, શહેરમાં રહેતા લોકોનું જીવનકાળ નોંધપાત્ર રીતે ખરાબ અસરથી ઘટાડી શકાય છે. પ્રદૂષણને નિયંત્રિત કરવા માટે, શહેર-સ્તરની હસ્તક્ષેપ આવશ્યકતા છે. જેના માટે, સ્રોત વિભાજન અભ્યાસ અને શહેરમાં વાયુ પ્રદૂષણ ઘટાડવા માટે વ્યૂહરચના તૈયાર કરવાની જરૂર છે. સુરત શહેરમાં હવા પ્રદૂષણનો કોઈ મુખ્ય મુદ્દો નથી. જો કે, વધુ સારા અને સલામત સુરત શહેર તરફ જોઈ રહ્યા હોય, સુરત મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન સક્રિય પગલાં લીધેલ છે. સુરત સ્માર્ટ સિટીના ભાગ રૂપે વાયુ પ્રદૂષણ ના નિરીક્ષણ ના પ્રોજેક્ટ્સ પણ હાથ ધર્યા છે.

આ વર્કશોપમાં ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વતી શ્રી જીતુભાઈ વખારિયાએ જણાવેલ કે સુરત ઇન્ડસ્ટ્રીઝ એસોસિએશન દ્વારા શહેર સ્વચ્છ હવા માટે તથા પર્યાવરણની કાળજી લેવા માટે શ્રેષ્ઠ પ્રયાસ કરવામાં આવી રહેલ છે. જેમાં અમારા ઉદ્યોગો દ્વારા હવા, પાણી અને કચરાના વ્યવસ્થાપનના રક્ષણ માટેના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો અપનાવી રહ્યા છીએ. જેમાં ખાસ કરીને CCTV મારફત ચીમનીમાં નીકળતા ઉત્સર્જનનું મોનીટરીંગ કરીએ છીએ.

વિશેષમાં, અમે ઉત્સર્જન ટ્રેડિંગ સ્કીમ (ETS) માં રાજ્ય સરકારને ટેકો આપેલ છે. જેથી સુરત દેશનું પ્રથમ શહેર છે જેમાં ઉત્સર્જન ટ્રેડિંગ પ્રોગ્રામ શરૂ કરેલ છે, જેનો હેતુ હવા પ્રદૂષણ ઘટાડવા અને આર્થિક વૃદ્ધિને મદદનો છે સુરતની આસપાસ લગભગ 150 જેટલા ઉદ્યોગોએ સતત ઉત્સર્જન મોનીટરીંગ સિસ્ટમ્સ સ્થાપિત કરી દીધી છે.

આ સ્ટેકહોલ્ડર વર્કશોપમાં વિશ્વભરના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસોનો અભ્યાસ, અને સોલ્યુશન્સ પર મુલ્યાંકન કરી જે સુરત શહેર માટે યોગ્ય વિકલ્પો સ્વીકારવામાં ચર્ચા કરવામાં આવેલ

આ માટે , મેક્સિકો સિટીના એર ક્વોલિટી મેનેજમેન્ટના ભૂતપૂર્વ જનરલ ડિરેક્ટર અને વાતાવરણના વૈજ્ઞાનિક, વરિષ્ઠ એર ક્વોલિટી મેમ્બર, સુશ્રી બીટ્રિઝ કાર્ડોનસ, મેક્સિકો સિટી માં લીધેલ પગલાંઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરેલ.

સુરત શહેરમાં વાયુ પ્રદૂષણમાં યોગદાન આપતા સ્રોતોનું વિશ્લેષણ કરવા માટે અભ્યાસનો પ્રથમ ભાગ રૂપે , ધ એનર્જી એન્ડ રિસોર્સિસ ઇન્સ્ટિટ્યુટ (TERI) દ્વારા મે-જૂન 2019 માં કરવામાં આવેલ 'ઉનાળાના મોસમની ગુણવત્તાવાળા ગુણવત્તા નિરીક્ષણ' ના પરિણામોની પણ ચર્ચા કરાઈ હતી. જે આગામી શિયાળામાં ભાગ -૨ વાયુ પ્રદૂષણમાં યોગદાન આપતા સ્રોતોનું વિશ્લેષણ કરવામાં આવશે. જે અંગે, સુરત શહેરના

અભ્યાસ વિશે વાત કરતા, ડૉ. સુમિત શર્મા, , TERIના ડાયરેક્ટર એ જણાવ્યું હતું કે, "વાયુ પ્રદૂષણની સમસ્યામાં તીવ્રતાને ધ્યાનમાં રાખીને, ઉત્સર્જન સ્ત્રોતો, રસાયણશાસ્ત્ર અને આંદોલનના યોગદાનને સમજવું મહત્વપૂર્ણ બને છે." પ્રદૂષકો આ વિશ્લેષણના આધારે, અને અદ્યતન મોડેલિંગ આધારિત તકનીકોનો ઉપયોગ કરીને, અમે સુરત માટે આદર્શ, લાંબા ગાળાના, હવા ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપન સોલ્યુશન્સની રચના કરી શકીએ છીએ.

ગુજરાત પ્રદૂષણ બોર્ડ મારફત સુરત ક્લીન એર એક્શન પ્લાન ના ડ્રાફ્ટ એક્શન પ્લાન રજૂ કરેલ, જેમાં નવી વ્યૂહરચનાઓને કેવી રીતે અનુસરવાની યોજના બનાવી છે તેની વિગતવાર ચર્ચા કરવામાં આવેલ . જેમાં ઊર્જા, પરિવહન, કચરો વ્યવસ્થાપન, શહેરી વિકાસ માં પ્રાધાન્યતા પ્રોજેક્ટ્સ અને મધ્યમ અને લાંબા ગાળાની પ્રવૃત્તિઓ અને આ પ્રોજેક્ટ્સને આગળ ધપાવવા સંસ્થાઓ ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. જેના પરિણામે વાયુ પ્રદૂષણને ઘટાડવા માટે નિયંત્રણના પગલાંની સૂચિ પણ બનાવવામાં આવેલ.

બ્લૂમબર્ગ ફિલેન્થ્રોપ્સીના સુશ્રી પ્રિયા શંકર એ જણાવ્યું હતું કે, "વિશ્વભરમાં બ્લૂમબર્ગ ફિલેન્થ્રોપ્સી મારફત વાયુ પ્રદૂષણ ઘટાડવા તથા જાહેર આરોગ્યમાં સુધારણા બાબતે મદદ રૂપ કરવામાં આવે છે. જે અન્વયે, સુરત સ્વચ્છ એર એક્શન પ્લાનને પણ મદદ કરવામાં આવી રહેલ છે. આ માટે શહેરના પ્રબુધ્ધ નાગરિકો, વ્યવસાયો, નિષ્ણાતો વિગેરે દ્વારા સાથે મળીને કામ કરવા અપીલ કરેલ છે.

વાયુ પ્રદૂષણ કાર્યક્રમ, WRI સસ્ટેનેબલ સિટીઝના હેડ અજયસિંહ નાગપુરે ઉમેર્યું હતું કે, "સુરતની ઉત્સર્જનની સૂચિ વાયુના પ્રદૂષણ, રસ્તાની ધૂળ, બાયો-માસ બર્નિંગ, ઔદ્યોગિક ઉત્સર્જન અને બાંધકામ પ્રવૃત્તિઓને મુખ્યત્વે સુરત હવા પ્રદૂષણમાંના મુખ્ય છે.

સુરત ક્લીન એર એક્શન પ્રોગ્રામમાં હાજર રહેલ વિવિધ સરકારી વિભાગો, ઉદ્યોગો, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય બિન-નફાકારક સંસ્થાઓ, શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ અને પ્રબુધ્ધ-નાગરિકો મારફત વિઝન તથા એક્શન પ્લાન બનાવવામાં આવેલ અને અપેક્ષા કરવામાં આવેલ, જે, અન્ય શહેરો ટૂંક સમયમાં સુરતના ઉદાહરણને અનુસરશે.